

Työ- ja elinkeinoministeriö
Johtava asiantuntija
Oskari Räikkönen

Muistio
18.11.2022

Liite 1

VASTIKKEETON SIJOITUS ILMASTORAHASTO OY –NIMISEN OSAKEYHTIÖN SIJOITETUN VAPAAN OMAN PÄÄOMAN RAHASTOON

1. Johdanto

Ilmastorahasto Oy on valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö, joka kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön omistajaohjaukseen ja hallinnonalaan. Ilmastorahasto Oy:n tehtävänä on toimia rahoittajana hankkeissa, jotka keskittyvät ilmastonmuutoksen torjuntaan, digitalisaation edistämiseen ja teollisuuden vähähiilisyyden vauhdittamiseen.

Ilmastorahasto saa myöntää rahoitusta hankkeelle vain, jos yhtiön rahoitus on edellytyksenä hankkeen toteutumiselle tai sen toteutumiselle aikaisempaa ajankohtana tai suuremmassa mitakaavassa kuin ilman yhtiön rahoitusta. Yhtiö ei tavoittele mahdollisimman suurta tuottoa, vaan se toimii erityistehtäväyhtiönä tehtävänsä edistämässä.

Ilmastorahastolle on varattu 300 miljoonan euron pääomasijoitus (3v siirtomääräraha) vuoden 2020 seitsemännen lisätalousarvion momentilla 32.20.88. Määrärahaa saa käyttää Ilmastorahasto Oy:n oman pääoman korottamiseen. Määrärahaa ei ole siirretty yhtiöön. Siirtomäärärahan voimassaolo päättyy 31.12.2022.

2. Esityksen pääasiallinen sisältö

Valtioneuvosto valtuuttaisi työ- ja elinkeinoministeriön tekemään valtion puolesta 200 miljoonan euron vastikkeettoman sijoituksen Ilmastorahasto Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon valtion vuoden 2020 seitsemännessä lisätalousarviossa myönnettyllä määrärahalla (mom. 32.20.88 *Pääomasijoitus Ilmastorahasto Oy:lle*). Pääomitus tehtäisiin yhdessä erässä vuonna 2022.

3. Esityksen perustelut

Ilmastorahasto Oy on esittänyt koko 300 miljoonan euron määrärahan siirtämistä yhtiöön vuoden 2022 aikana. Keskeisenä perusteena yhtiö on esittänyt rahoituspäätösvolyymitavoitteen nostamista 80 miljoonasta eurosta vuodessa 130 miljoonaan euroon vuodessa perustuen rahoituskysynnässä ja hankevirrassa tapahtuneisiin muutoksiin. Tämä edellyttäisi yhtiön laskelmien mukaan 268 miljoonan euron pääomitusta kattamaan rahoituspäätösvolyymin nostamisesta aiheutuvat menot vuosina 2023-2026.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo yhtiön esityksestä poiketen tarkoituksenmukaiseksi esittää yhtiön pääomittamista 200 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Valtioneuvosto antoi 17.11.2022 eduskunnalle esityksen vuoden 2023 täydentäväksi talousarvioksi, jossa esitetään 100 miljoonan euron määrärahan budjetointia Ilmastorahasto Oy:lle käytettäväksi yhtiön oman pääoman korottamiseen. Mikäli markkinoiden rahoituskysynnän kasvu vastaa Ilmastorahaston arviota, voidaan budjetoitavaksi esitetty 100 miljoonaa euroa siirtää yhtiöön vastattaessa kasvaneeseen rahoituskysyntään aina vuoden 2025 loppuun saakka.

Oman pääoman ehtoinen sijoitus esitetään tehtäväksi yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Sijoittaminen Ilmastorahasto Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon on työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan valtion kannalta tarkoituksenmukaista, sillä valtio voi yhtiön ainoana osakkeenomistajana nostaa rahaston varoja pääomapalautuksena. Mikäli Ilmastorahaston arvio vuosittaisen rahoituspäätösvolyymin nostamisesta 130 miljoonaan

euroon osoittautuu liian kunnianhimoiseksi, voidaan pääomitetut varat tai osa niistä siirtää takaisin valtiolle pääomapalautuksena ja jättää budjetoitavaksi esitetty 100 miljoonan euron osuus siirtämättä yhtiöön.

4. Esityksen vaikutukset

Rahoituspäätösvolyymin pitäminen nykyisellä 80 miljoonan euron vuositasolla edellyttäisi yhtiön laskelmien mukaan 61 miljoonan euron pääomitusta vuosille 2023-2026. Tällöin rahoituspäätöksiä tehtäisiin vuositavoitteen toteutuessa vuosina 2023-2026 yhteensä 320 miljoonalla eurolla. Määrärahan siirtäminen Ilmastorahasto Oy:öön mahdollistaisi yhtiön rahoituspäätösvolyymin nostamisen 80 miljoonasta eurosta vuodessa 130 miljoonaan euroon vuodessa. Tavoitteen toteutuessa Ilmastorahasto tekisi vuosien 2023-2026 aikana rahoituspäätöksiä yhteensä 520 miljoonalla eurolla. Ilmastorahaston rahoitusosuus on yhtiön hallituksen päätöksellä rajattu enintään 50 prosenttiin rahoituskokonaisuudesta. Siten yhtiön vuosina 2023-2026 aikaansaamien investointien euromääräinen summa olisi päivitetyin tavoitteen toteutuessa ja yhtiön linjauksen pysyessä muuttumattomana vähintään 1,04 miljardia euroa. Investointien tavoitteena on edistää ilmastonmuutoksen torjumista, teollisuuden vähähiilisyysvauhdittamista ja digitalisaatiota Suomessa.

5. Määrärahan kohdentaminen

Valtioneuvoston antoi 25.8.2022 eduskunnalle hallituksen esityksen laiksi Ilmastorahasto Oy –nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä (HE 116/2022). Voimaan tullessaan laki mahdollistaisi sen, että Ilmastorahasto Oy voisi valtioneuvoston päätöksellä sisällyttää sijoitus- ja rahoitusinstrumentteihinsa valtioneuvoston poikkeamalla tavanomaisista markkinaehtoista. Yhtiö voisi hyväksyä pienemmän tuoton tai suuremman riskin, kuin mitä yksityiset sijoittajat ovat valmiita hyväksymään taikka olisivat valmiita hyväksymään vastaavassa tilanteessa.

Nyt päätettäväksi esitettävä 200 miljoonan euron pääomitus esitetään kohdennettavaksi Ilmastorahasto Oy:n markkinaehtoiseen toimintaan, sillä kyse on finanssisijoituksesta, joka edellyttää markkinaehtoisuutta ja tuottoa valtiolle. Ilmastorahaston mahdollinen valtioneuvoston toiminta on rahoitettava varoilla, joita ei ole sijoitettu yhtiöön finanssisijoituksena, kuten yhtiön olemassa olevilla varoilla tai yhtiön omistuksessa olevista osakkeista saatavilla osinkotuotoilla.

6. Valtioneuvoston toimivalta

Valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 4 §:n 1 mom. 5 kohdassa säädetään, että valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee valtion osakepääomaisijoituksia ja muita oman pääoman ehtoisia sijoituksia valtioneuvoston päätöksiin yhtiöihin ja valtion osakkuusyhtiöihin koskevat asiat.

Valtioneuvoston ohjesäännön 6 §:n 4 kohdan nojalla valtioneuvoston yleisistunnossa ratkaistaan muun muassa valtioneuvoston päätöksiä koskevat asiat.